Ч. 17 (14.265). Львів, пятниця 24. січня 1936. Opłata pocztowa opłacona ryczałtem. Р. LVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

Редакція і Адміністрація: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло“ Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

Передплата в краю: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „ За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41. „ Друкарні: 229-26. В справі оголошень звертатися до адміністрації. Ціна одного примірника 20 сот.

9 років вязниці за плянований атентат на волинського воєводу.

У вівторок 21. січня ц. р. відбулася перед окружним судом у Луцьку розправа проти 23-літнього Олександра Куца, якого прокуратор притягнув до відповідальности за приналежність до ОУН. (Злочин державної зради зі статтей 93 і 97 к. з.) та за протидержавну діяльність. Трибуналові проводив заступник президента окружного суду Закшевський, обвинувачував прок. Боричко, підс. Куца боронив *обор. д-р Ст. Шухевич* зі Львова.

Акт обвинувачення закинув підсудному, що як повітовий комендант ОУН у Луцьку плянував атентат на волинського воєводу Г. Юзефського.

У слідстві підсудний признався, що до ОУН вступив 1933. р., щоби боротись з комунізмом, який ширився тоді між українською молоддю і який може побороти лише український націоналістичний рух. Дальше підсудний заявив, що ініціятива виконати атентат на волинського воєводу вийшла від Малюци і Підгайного або від крайової екзекутиви ОУН. До виконання не дійшло тому, що підсудний цьому перешкодив.

На розправі відчитано зізнання неприсутніх свідків Підгайного і Малюци. Св. Гайхель, вязничний сторож обтяжив підсудного кажучи, що Куц уже з вязниці керував далі акцією ОУН.

Прок. Боричко піддержував акт обвинувачення і домагався найстрогішої кари для підсудного.

Обор. д-р Шухевич підкреслював, що підсудний признався до вини і вступаючи до ОУН бажав боротьби з комунізмом. Своїм спротивом унеможливив виконати атентат на воєводу Юзефського. Тому оборонець домагався для підсудного низької кари.

По репліці прокуратора і відповіді оборонця підсудний просив за лагідну кару. Трибунал засудив підс. О. Куца за приналежність до ОУН по думці ст. 97. § 1. і 93. § 1. к. з. на 9 років вязниці і на позбавлення громадянських та публичних прав на 10 років. На основі амнестійного закону *трибунал обнизив йому кару до 6 років вязниці* і зачислив на рахунок кари майже два роки слідчого арешту.

Проти масового видалювання українців із Закарпаття.

„Діло“ вже повідомляло про це, що в справі видалювання українців із Закарпаття інтервеніювала у місцевих урядових чеських чинників українська делеґація в складі: *д-ра Михайла Бращайка, посла Юлія Ревая і ред. Степана Клочурака.* Колиж та інтервенція (передовсім у крайового президента Антона Розсипаля) нічого не помогла, *делеґація виїхала до Праги*, щоб домагатись припинення масової висилки українських емігрантів із Закарпаття у державних чинників. До хвилини, коли даємо ці рядки до друку, не маємо ще вістки, чим покінчилась інтервенція української делеґації у Празі.

Димісія кабінету Ляваля.

У Франції знову кабінетова кріза. — Політики не хочуть прийняти місії творити уряд

ПАРИЖ, 23. 1. ПАТ. **Кабінет Ляваля зголосив димісію.**

ЗАЯВА ПРЕМ. ЛЯВАЛЯ.

Після зголошення димісії кабінету премієр Ляваль заявив преставникам преси, що не прийняв пропозиції през. Лебрена створити новий кабінет. Я не хотів влади, заявив Ляваль, на чолі уряду я станув, щоб виконати обовязок супроти краю. Я мав великі трудноці та всеж якось їх поборював. Тепер, коли одна партія відкликала своїх представників з уряду, не можу бути в уряді. Співпраця і стисле порозуміння між усіми партіями було засадничою вимогою моєї діяльности. Уступаючи, прошу всіх, щоб у теперішніх обставинах давали приклад конечної рівноваги, зимної крови, і єдности.

КРІЗА УРЯДУ МУСИТЬ СКІНЧИТИСЬ ДО ПОНЕДІЛКА.

ПАРИЖ, 23. 1. ПАТ. Авас подає: З уваги на те, що през. Лебрен виїде в понеділок на похорони до Льондону конечне є зліквідувати кабінетову крізу до того часу. Президент буде у приспішеному темпі переговорювати, обмежуючись до того, що відбуде конференції з предсідниками обох палат та кількома визначними політиками

БУІССОН ВІДМОВИВ.

ПАРИЖ, 23. 1. ПАТ. Фернан Буіссон заявив представникам преси, що не прийняв місії створити уряд, бо не міг на другий день після того, як його вибрали предсідником палати, залишити це становище

4 РАДИКАЛЬНІ МІНІСТРИ, НЕ 6.

Політичні кола звертають увагу на те, що димісійний лист до прем. Ляваля підписали тільки 4 радикальні міністри, не 6. Нема назвищ Монуаля і Реніє. Це потверджує мабуть поголоску, що ці міністри не солідаризуються з Еріо та хотілиб залишитись в уряді, якби Ляваль не зголосив був димісії, тільки перевів зміни в кабінеті.

ЕРІО, ДЕЛЬБО ЧИ РЕНІЄ?

ПАРИЖ, 23. 1. ПАТ. Еріо говоритиме нині в год. 10 рано з през. Лебреном. Приятелі Еріо твердять, що він відмовиться рішуче місії творити кабінет. Коли відмовить Еріо, президент доручить створити уряд голові групи соціяльних радикалів у палаті послів Дельбосові, який правдоподібно теж відмовить. Можливими кандидатами на премієрів є також Марсель Реніє, колишній міністер фінансів та Альберт Сарро.

Арештування і присуд на прихильників Вальдемараса на Литві.

РИГА, 23. 1. ПАТ. Як подає ковенський кореспондент „Явнакас Зінас“, литовська влада перевела арештування серед старшин, замішаних у пучу Вальдемараса з червня мин. року. Цих старшин за участь у пучу звільнили були з армії, але не притягнули їх до карно-судової відповідальности. Теперішні арешти спричинені мабуть тим, що ці старшини не дотримали чесного слова, що не будуть брати участи в політичному житті.

Той самий щоденник подає, що щойно вчора розійшлась у Ковні вістка про присуд військового полевого суду, що засудив 3 учасників пучу на кару смерти, 4 на різні кари вязниці, разом на 15 років, 3 підсудних звільнили.

Як скінчити війну в Африці?

Прага, січень 1936.

„Конфлікт загострюється. Санкції будуть поширені. Мир вмирає“. Так писав один із женевських кореспондентів до свого часопису у Празі ще 16. грудня м. р. Нині, при тій ситуації, яка витворилася після провалу франко-англійської мирової ситуації, ці слова стають ще актуальніші.

Конфлікт загострюється. Що воно так є, на це вказують всі ті вісти, які долітають до нас з поля боїв в Африці. Він не лише загострюється, але і затягається. І сам Муссоліні вже нині признає і рахується з тим, що війна в Африці, як і всі дотеперішні кольоніяльні війни, може протягтися дуже довго. І не можна й подумати, щоб Муссоліні *добровільно* покінчив цю війну скорше, заки дібється того, за чим пустився на таке непевне — і для нього самого і для фашистівського режіму і для Італії рівнокове — підприємство. На це недозволяє йому його престіж, престіж „дуче, який ніколи не помиляється“, на це не дозволяє йому „честь і велич старої римської імперії, відродженої у фашистівській Італії“ і на це не дозволяють йому і ці, досі незреґістровані величезні видатки, які вже витрачено на цю війну. А війну за всяку ціну закінчити треба. Цього вимагає і престіж Ліґи Націй і життєвий інтерес Англії і міжнародня позиція Франції і сильно захитаний европейський мир і ті чорні хмари, що знов так грізно повисли над Далеким Сходом. Домагається вкінці і ця т. зв. міжнародня справедливість.

Але як її скінчити?! Булиж уже різні спроби скінчити „по доброму“, аж до пропозиції відступити половину Абісинії і до трагічного упадку англійського міністра закордонних справ включно. Не пішло! Лишається одно: примусити Італію скінчити війну, а для цього треба — кажуть — поширити санкції.

Санкції, це тяжкий експеримент у міжнародній політиці. Досі не було ще нагоди їх випробувати, а цей короткий досвід з ними показав, що вони не дали тих наслідків, яких від них сподівалися. Вони лише скріпили завзяття „дуче“ і фашистівської Італії і війна ведеться далі. Отже треба їх скріпити, поширити, а тому треба на думку деяких втягнути в їх орбіту той чинник, який вже стільки разів відограв важну, а деколи й вирішну ролю у міжнародній політиці: *нафту*.

Про те, яку ролю грає нині нафта і її продукти в модерній армії, не треба тут і говорити. Муссоліні навіть погрожував, що введення в життя ембарґо на нафту буде рівнозначне з військовими санкціями проти Італії. Ця погроза мала бути навіть одним із найбільш переконливих арґументів для відомої франко-англійської паризької мирової пропозиції, отже слід думати, що це ембарґо на нафту буде дійсно тим засобом, який таки примусить Італію закінчити знайшовшися війну. Дехто навіть думає, що погроза Муссолінія лишиться лише погрозою, бо мовляв з пятидесятьма державами війни не ведеться. Але з другого боку здається, що і цей відомий вислів Сесіля залишиться тільки пустим словом. Повстає питання, чи і ці нафтові санкції не скінчаться таким самим вислідом, як всі дотеперішні? Чи вдасться їх перевести так, щоб їх Італія дійсно відчула? Не треба забувати, яку ролю грає нині нафта і у світовій економіці і у світовій політиці. Не треба забувати, що при світовій продукції нафти находить працю і прожиток міліони людей та ще капітал звязаний з нею продукцією, ього

дить до грубих міліярдів. Для ілюстрації вистарчить тут привести таких кілька дат: за один лиш місяць серпень 1935. р. виексплуатовано у цілому світі 18.836 міліонів сотнарів нафтових деревatів. Найбільше припадає з цього на Півн. Америку 11.581 міл. сот., відтак ідуть Совіти з 1.952 міл., за ними Венезуеля з 1870 міл., далі Румунія з 676 міл., Іран з 610 міл., Голяндські Індії з 523 міл., Мексик з 513, Колюмбія з 218 міл. Аргентина з 193 міл., Перу з 182 й т. д. З цієї цілої світової кількости добутих нафтових деревatів Італія довозила в нормальних умовинах понад півтора міл. сот. річно, головно з Румунії і Півн. Америки.

І ось питання: що переможе, чи міжнародна солідарність у рямцях пакту Ліґи Націй чи інтерес нафтових земель?! Вже нині відноситься багато голосів, які цю справу розглядають дуже й дуже скептично. Дехто думає, що навіть при найбільш строгім виконуванні нафтових санкцій, Італія їх не відчує так, щоб мусіла за всяку ціну кінчити війну. Знавці кажуть, що Італія вже заздалегідь нагромадила собі такі засоби нафти і нафтових продуктів, що навіть при найгострішому ембарґо на нафту, вона видержить з ними цілий рік. Що воно мабуть справді так, вистарчить знову для ілюстрації привести декілька дат. І так зі статистичних дат, які появилися останніми днями, виходить, що американський ввіз нафти і до самої Італії і до італійських африканських кольоній від вибуху італійсько-абісинської війни надзвичайно зріс, а саме: у серпні 1935. р. довезено до Італії і до італійських кольоній в Африці нафти з Америки за 305.000 долярів, у вересні вже 1.185.000 дол., а в листопаді за 1.703.000 дол. Статистика ця далі показує, що в листопаді пішло до Італії понад 26 прц. цілого американського нафтового експорту. А де Румунія, де Совіти, а де найновіші джерела ввозу нафти до Італії — Альбанія?! Все це вказувалоб, що Італія дійсно має великі засоби нафти і нафтових продуктів і тому нафтових санкцій не мусить дуже боятися. Іншими словами, хто знає, чи і ці нафтові санкції виконають своє завдання, і чи примусять Італію якнайшвидше закінчити війну в Африці.

Перед світовою дипльоматією стає в цілій своїй ширині питання: щож його робити, щоб не мав правди отой женевський кореспондент, що говорить про „вмираючий мир"?! *М—н.*

Адвокатське звання як станова організація.

Перед Загальними Зборами С.У.А

В житті кожної нації мають своє значіння не тільки добровільні організації культурні, економічні і політичні, але також постійні станові організації, що займаються наладнанням фахової суспільної праці: вишколенням і підготовленням молодих сил, відповідним розміщенням тих сил для доцільної праці в хосен свого громадянства й обороною прав та інтересів свого звання.

Тому розвій станових організацій стає справдішнім **мірилом культури, сили і самостійности нації**. До цих організацій належить наша адвокатура; її розвій, як передового суспільного стану, є у нас звязаний з історією життя і відродження нашої української нації.

З нагоди ювилею Союзу Українських Адвокатів у 1934 році висказав наш князь Церкви Митрополит Андрій Шептицький памятні думки, що українські адвокати від самого початку нашого політичного життя виконували **провідну ролю в політиці** та ще більше заслуг поклали вони **в розвою економічного життя** цілого народу, коли український адвокат був не тільки правним дорадником, але й приятелем усіх; а найважнішу ролю відограла українська палестра на тернистому шляху політичних процесів, якого не можна висловити без зворушливих висказів болючого і зраненого патріотизму...

Отсю долю і шлях українського адвоката відчув і глибоко зрозумів наш найбільший громадянин. За ним повинно це зрозуміти і памятати наше українське громадянство, в якому живе і далі працює український адвокат, не зважаючи на тяжке лихоліття, що його переживає, ані не ті супротивности, що їх нині ставлять адвокатській палестрі у виконуванні її великого завдання: оборони права і справедливости...

Зберігаючи ті змагання оборони прав, інтересів і достойности адвокатського звання, що стає не тільки правним дорадником, але й громадянським елементом рідного народу, здобуває наш Союз Українських Адвокатів належне значіння і повагу не тільки між своїми, але й серед адвокатських організацій інших народів.

Одначе при цьому не можна поминути одного тяжкого недомагання нашої станової адвокатської організації, а саме, що **не всі товариші, українські адвокати, є солідарні** і дають себе зорганізувати, не зважаючи на всякі небезпеки, що нам загрожують. Ми мусимо бути всі разом без огляду на партії і політичні ґрупи, бо цього вимагає від нас інтерес стану, як також вищий інтерес нашої нації. Та отсю справу мають розважити і вирішити найближчі Загальні Збори Союзу Українських Адвокатів у Львові, що відбудуться дня 25 ц. м.

Д'р Кость Левицький.

Заворушення еспанських студентів.

МАДРИД, 23. 1. ПАТ. Заворушення студентів усіх еспанських університетів тревають. Союз католицьких студентів візвав до загального страйку, домагаючись, щоб привернули виклади в еспанській мові в Барсельоні, замість катальонської мови, покарали студентів соціялістів та усунули соціялістичних ректорів університетів з Овієдо й Мадриді.

А. ЄҐЕР.

ЦІЛУНОК.

Вона зупинилась у готелі відомого купелевого міста. Виїзджала над море без охоти, наче примусово. Як молода замужна жінка робила цю подорож зовсім у такому самому настрою, як дівчиною ходила на лекції чужих мов. У глибині душі була це чесна жінка, поводилась як личить поважній, замужній дамі, не тужила за іншим чоловіком і до власного ставилась із чемно-товариською ніжністю. І він був цим задоволений, бо для нього родинний дім був однозначний із спокоєм.

Коли заїзджали до готелю наймали звичайно дві суміжні кімнати, кожна з льожничкою, з видом на море, з якого доречі мало користали. Кімнати, де мешкали, подобались їй дуже, бо інших з інших готелів не бачила ніколи.

Сьогодні ввечір була щаслива; щаслива думкою, що вбере вперше нову сукню, на яку всі певно звернуть увагу. Вона і не подумала, що в тому самому часі про те саме мріяли й інші жінки в тому самому великопанському готелі.

Коли вона сиділа в неґліжі, що легко вкривав її плечі і поправляла перед дзеркалом волосся, за нею відчинились двері. Відомим мягким кроком хтось підійшов ззаду до неї і поклав їй цілунок на шию. Тому, що віддавна звикла вона до такої ніжности, перехилила легко голову та чемно всміхнулась. А проте уста, що торкнулись її шиї не відорвались як звичайно, тільки ховзнулись легко по плечах.

І саме в цій хвилині відчула, що це якийсь чужий дотик. Підстрибнула. Перед нею стояв чужинець, дивився на неї задубілий, відкривши широко рот з безрадними руками. Він був такий здивований, що вона навіть не могла обуритись. Вона хутко закрила себе купелевим плащем, якби соромилась, що він зумів оцінити красу її пліч.

Нервовим кроком подався він взад. Це був джентельмен. Хоч і не молодий, але як глянула на нього, не могла відорвати очей від його великих соковитих уст.

— Чи можете, мій пане, пояснити мені?..

— Вибачте дуже, високоповажана, мені, справді сам не розумію, як це сталось...

Нараз пригадав собі щось:

— А який це поверх?

— Якто? другий — відповіла здивована.

— Тепер уже розумію. Ми маємо кімнати на третьому, ті самі, під вами і навіть обстанова там така сама. Ввійшовши сюди, був я переконаний, що це моя жінка. Так і помилився, наблизившись до вас із цим поцілунком...

— Навіть трохи за сильним.

— Прошу ще раз вибачення, але ви піддтримали мою ілюзію самі довшу хвилину, теж помилившись...

— Боже мій! — відповіла роздратована — ясна річ, що я була пересвідчена, що це мій чоловік.

— Якби я знав, як маю виправдатись. Але повірте, що я не мав наміру вас образити.

— Алеж я розумію дуже добре — і почела хвилюватись. — Найкраще забудемо зовсім про цей смішний інцидент. Це попросту так само, як лист, що попадає на не відповідну адресу. Лист у даному випадку не перечитаний.

— Щож, треба буде передати його на властиву адресу — відповів незнайомий, трохи почервонівши, але вже тоном людини, що заволоділа собою.

Та заки він вийшов, дама не могла стриматись, щоб не спитати:

— Вибачте, чи ви вже давно жонаті?

— Пятнацять літ, пані — відповів трохи здивований і вклонившись вийшов.

Вона сіла ще раз перед дзеркало.

— Пятнацять літ — прошепотіла і нервово перевернула фляконик. І думала далі: „І так він її цілує. Ні, він напевне викрутився передімною неправдою. Це мусить бути якийсь старий донжуан, що її лить собі"...

Подзвонила. Ввійшла служниця.

— Скажіть мені, хто мешкає над нами? Вночі мушу мати повний спокій, щоб заснути. Чи це якісь люди добре виховані?

— О, будьте зовсім спокійні, пані. Цей старший пан приїзджає сюди щороку на літо із своєю жінкою.

— Чи вона молода?

— Якби то сказати?... Має яких сорок. Дама з найліпшого товариства.

— Дякую.

Почула, що хтось наближується мягкою ходою. Але думка про ту другу старшу жінку, яку тепер цілує той так само, як перед хвилиною її — хвилювала її. „І так воно тягнеться пятнацять літ"... Плечі її мимохіть затремтіли, плащ сховзнувся.

Відчинились двері. Тужливий зір... але не відчула дотику на своїх плечах:

— Моя дитинко! як тільки мої інтереси мені дозволяють у вільній хвилині, сам ловлю себе на тому, що за мало присвячую тобі часу.

Вона заплющила очі і чекала на пестощі, до яких звикла.

— Я хотів зробити тобі несподіванку і купив тобі нашийник, який минулого року так тобі подобався.

— Бодай поцілуй мене — зідхнула, не відвертаючи голови.

— Що? Ага! Само собою...

Нахилився до неї. Уста торкнулись її пліч і в тій самій хвилині відірвались від них. Її голова впала на груди і вона не поглянувши на нашийник, зайшлась гірким плачем.

Він поглянув на неї збентежений. Надумався, що жінка хоче зробити йому якусь сцену і ніжно погладив її.

— Моя кохана, ти щось дуже нервова. Це реакція після великоміського життя.

Вона піднесла голову і німий усміх появився на її обличчі, вкритім сльозами. Мовчки взяла нашийник і наложила його на себе.

Перекл. *д. г.*

Проти реґіональної політики.

ПРОМОВА ПОС. ВОЛОДИМИРА ЦЕЛЕВИЧА, ВИГОЛОШЕНА ДНЯ 21. СІЧНЯ Ц. Р. НА БУДЖЕТОВІЙ КОМІСІЇ В ДИСКУСІЇ НАД БУДЖЕТОМ МІНІСТЕРСТВА ВНУТРІШНІХ СПРАВ

ЗАГАЛЬНІ ЗАУВАГИ

Довгі літа політика міністерства внутрішніх справ супроти українського народу в межах Польщі йшла по лінії гальмування розвитку українського життя на всіх ділянках, при допомозі ріжних адміністраційних заборон і перепон. Щойно у половині мин. року міністерство внутрішніх справ у порозумінні з українським політичним представництвом підняло ініціятиву в справі нормалізації польсько-українських відносин на просторі бувшої Галичини. Маю на думці акцію п. міністра, тепер премієра М. Косцялковського. Компроміс у справі виборів до польських законодатних установ — це один із перших етапів цієї політики. Дальші праці й заходи у справі нормалізації ведуться безупинно. До цієї останньої справи хай вільно буде мені докинути кілька загальних завваг і змалювати ці численні труднощі і перепони в терені, які спиняють процес нормалізації.

ВИМОГА ОДНОЇ ПОЛІТИКИ НА ВСІХ УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ.

Український нарід, як кожний інший нарід у світі, не є механічною сумою одиниць, лише окремішнім живим організмом, що має собі питомі духові, суспільні, господарські, національні та політичні прикмети й аспірації. Всі спроби розбити український нарід на атоми і підпорядкувати ці атоми волі державної адміністрації, є неминучо засуджені на невдачу. Влада щораз більше переконується про недоцільність того рода спроб. Український нарід змагає стихійно до того, щоби розвивати своє самостійне, політичне, культурне і господарське життя. Коли нормалізація польсько-українських відносин має бути тривкою і найти твердий грунт в українському громадянстві, мусять бути закинені всі спроби розбиття українського народу в межах Польщі на окремі реґіональні одиниці, або іншими словами — політика влади супроти українців мусить бути одна і та сама, і на просторі був. Галичини з Лемківщиною включно, і на Волині, Поліссі, Холмщині та Підляші.

ГРУПА ПЕВНОГО Й ПОЛІТИКА ВОЛИНСЬКОГО ВОЄВОДИ

Істнує на Волині політична група під назвою Українське Волинське Обєднання (УВО) й Українська Волинська Парляментарна Репрезентація під проводом пос. Певного. Частина польської публичної опінії, частина преси, а може дехто з пп. приявних послів думає, що давні ще ріжниця між нами і ними, між УПР та волинськими послами, полягала виключно у тому, що вони вели політику проурядову, а ми опозиційну, і що тепер нема властиво між ними та нами ніякої есенціональної ріжниці, крім може амбіції галицьких українців накидати своїм братам з Волині свою волю, свою супремацію, свої форми організації життя. Такі погляди є з грунту помилкові. Між нами і ними є глибокі, суттєві ріжниці. В першу чергу мушу рішуче опрокинути погляд, що УВО виросло з волинської землі, і є виявом волі і змагань українського населення Волині. УВО покликав до життя п. волинський воєвода. Чільні діячі УВО включно з пос. Певним дістали польське громадянство з ласки державної влади і мусять так поступати, щоби цієї ласки не втратити. Вслід за тим вони мусять бути сліпим і слухняним знаряддям у руках державної адміністрації.

При політичній оцінці діяльности УВО рішає відповідь на питання, як під їх пануванням на Волині розвивається українське церковне, політичне, освітнє, шкільне, господарське і спортове життя. У відповіді на це питання обвинувачуємо перед нашою історією провідників УВО, що вони зовсім свідомо стали гробокопателями українського життя. Ще можнаб зрозуміти їх, колиб вони старалися захопити у свої руки, підчинити свому впливові „Просвіти" й українські кооперативи і відсепарувати їх зпід впливу львівського центра. Вони зробили щось іншого — гіршого. Вони разом з адміністраційною владою **ліквідували** „Просвіти" й українські кооперативи на волинській землі, підчинюючи кооперативи **польським** Ревізійним Союзам. Що більше, вони це робили у хвилині, коли ми побороли у тих установах комуністичні впливи, коли ці установи перейшли в національні руки. На місце зліквідованих українських установ не дали вони українському волинському громадянству майже нічого, бо зовсім лихим сурогатом є кільканацять Рідних Хат, освітньо-клюбових товариств, що залишаються під впливом УВО. Ми висуваємо до влади рішуче домагання, щоби про те: хто має мати політичний вплив на Волині, ми чи вони, — рішало свобідною волею українське населення Волині, а не адміністраційні і поліційні власти. Ми вважаємо недопускальним в обличчі нормалізації польсько-українських відносин, щоб адміністраційна влада обмежувала під територіяльним оглядом діяльність таких наших установ, як „Просвіта", „Рідна Школа", кооперація, „Відродження", Луги і т. п. Хай українське населення Волині, а не адміністрація, рішає про організаційні форми українського життя.

Після зліквідування на північно-українських землях соток українських освітніх і господарських установ, перемінюється ці землі в дикі поля. На Волині витворюються анормальні відносини, яких не всилі опанувати адміністраційна влада і група посла Певного. У народніх масах, що не мають можливости організованим порядком заспокоїти своїх культурних і господарських потреб і аспірацій, шириться в жахливий спосіб анальфабетизм, сектярство і звичайний бандитизм. На тому підложі витворюється сильний комуністичний рух, що у великій мірі є живловою реакцією проти теперішнього положення всіх тих земель. П. міністер внутрішніх справ ствердив у своїй промові, що у східних воєвідствах комунізм робить спроби масових виступів. Влада нищить цей рух фізичною силою, переводячи на просторі волинського воєвідства пацифікацію кількома наворотами.

Але комуністичного руху не можна здавити фізичними репресіями. Треба змінити почву, на якій він виростає. Лише допущення на Волинь галицьких українських культурно-освітніх, господарських і руханкових товариств може позбавити комуністичний рух пригожої почви і спонукати українське населення Волині, щоб воно перейшло до конструктивної праці для свого розвитку. Політика УВО і волинського воєводи збанкротувала на цілій лінії. Чим скорше це уряд зрозуміє і витягне з цього відповідні висновки та залишить волинську реґіональну політику, тим краще для нього, тим краще для нормалізації польсько-українських відносин.

ПІДТРИМКА РУСОФІЛЬСТВА.

Донедавна адміністраційна влада всіми можливими чи радше неможливими засобами per fas et nefas підтримувала русофільський рух на просторі галицьких воєвідств. В той спосіб влада намагалася створити фікцію істнування на тих землях двох народів — українського і „руского". Русофілам і їх установам признавано виїмкове упривілеєне становище. Адміністраційна влада забороняла основувати українські Просвіти у тих селах, де істнували русофільські читальні ім. Качковського. Органи державної поліції впливали на населення у напрямку віднови діяльности читалень Качковського, повітові виділи признавали субвенції русофільським товариствам, а влада підпомагала русофільську пресу. При самоуправних виборах форсувала влада русофілів до громадських і волосних рад і робила натиск на населення, щоб русофілів вибирали солтисами і війтами. Від половини 1935 р. припиняється за виїмком Лемківщини підтримування русофільського руху в яскравих формах. Всетаки в деяких повітах старости тишком-нишком підтримують русофільський рух. Домагаємось від влади, щоби вона залишила підтримувати русофільський рух. Хай влада збереже в цій справі невтральність, а ми самі швидко зліквідуємо русофільство на наших землях

СПРАВА „НАРОДНЬОГО ДОМУ".

Велика фондація українського народу „Народній Дім" у Львові залишається від 1918 р. неупорядкована. Великим майном управляє урядовий комісар-русофіл. Він веде таку господарку тим фондаційним майном, що два великі земельні комплекси Білка і Костенів виставлено на ліцитацію, а інші маєтки цієї фондації обтяжені довгами на суму ок. 2 міліони зол. Дальша така господарка фондаційним майном грозить повною руїною. Домагаємося упорядкувати й санувати цілу фондацію і віддати її в руки представників українського народу на основі окремого порозуміння між урядом та представниками зорганізованого українського громадянства.

ЗА ЗМІНУ ПОЛІТИКИ НА Т.ЗВ. ЛЕМКІВЩИНІ.

На просторі т. зв. Лемківщини провадить влада специфічну політику, яка йде у трьох напрямках, а саме: в напрямку підтримування русофільського руху, у напрямку творення окремого „лемківського народу" і напрямку заборонювання українським установам вести на Лемківщині свою діяльність. Маю в руках кільканадесять заборон основування українських Просвіт і Лугів по селах Лемківщини. Територію Лемківщини перемінила влада у свого рода резерват, на якому можуть істнувати тільки русофільські товариства. Розуміється, що така поведінка влади викликує негодування українського населення і мусить вплинути шкідливо на нормалізацію польсько-українських відносин. Доходить до того, що влада не допускає на Лемківщину навіть українських часописів.

Реасумуючи вище сказане, висуваємо щодо Лемківщини такі домагання:

1) змінити поведінку адміністраційної і шкільної влади, що торкається підтримування русофільства,

2) скасувати т. зв. лемківський буквар, інші лемківські підручники і привернути до вселюдних шкіл український буквар,

3) не ставити ніяких перепон діяльности українських освітніх, господарських і руханкових товариств

СПРАВА ТЕРИТОРІЯЛЬНОЇ САМОУПРАВИ.

З огляду на обмеження часу промов і на візвання предсідника, обговорю тільки найважніші справи і то у скороченню. Не буду обговорювати нашого засадничого становища до нового самоуправного закону з 1933 р. Представлю тільки, як виглядає реорганізація самоуправи у практиці. На українських землях переведено реорганізацію самоуправи під кутом скріплення польського стану посідання і ослаблення чи навіть усунення українців з самоуправних установ. Під тим кутом переведено вибори до міських рад, до сільських рад, до волосних рад і до повітових рад, та до всіх провідних органів вичисленої самоуправи. Є численні випадки, де наслідком ріжних виборчих зловживань у чисто українських громадах, польське населення має більшість у громадських радах. Зменшення стану посідання можна устійнити на основі офіціяльної статистики висліду виборів в 1927 р. і 1934 р.; прим. у 1927 р. у тернопільському воєвідстві у сільських громадах українці разні мали 62 прц., в 1934 р. тільки 46,9 прц. Те саме торкається у ще більшій мірі волосних і повітових рад. Проведено засаду, що чим вищий ступінь самоуправи, тим менша процентова участь українців в ухвалюючих і управляючих органах дотичної самоуправи. Дійшло до такого куріозу, що ні в одній повітовій раді на просторі галицьких воєвідств українці не мають більшости. Наслідком такого стану справи є те, що українське громадянство не має можности вибрати у львівському, станиславівському і тернопільському воєвідстві ні одного члена воєвідської ради. Через те українське населення не має в багатьох громадах і волостях довіря до органів самоуправи й уважає їх чужими для себе.

Територіяльна самоуправа на наших землях вимагає основної реформи. З огляду на те, що це не може статися в скорому часі, домагаємося, щоб негайно щонайменше частинно в індивідуальних випадках яскравого покривдження

українців: розвязувати тепер істнуючі громадські і волосні ради і розписувати нові вибори.

Ще гірше виглядає справа з управляючими органами самоуправи. Сталися численні випадки, що навіть у громадах і волостях, яких громадська чи волосна рада є в українських руках, старости не затверджували вибраних українців-солтисів і війтів або настановляли державних комісарів, або примушували раду вибирати солтисами і війтами поляків.

Треба перевести нові вибори солтисів і війтів у найбільш яскравих випадках, скасувати громадських і волосних комісарів і допустити у більшому відсотку, як це мало місце досі, українців до управляючих органів територіяльної самоуправи.

ТЕРИТОРІЯЛЬНА САМОУПРАВА ТА ОСВІТНО-КУЛЬТУРНІ І ГОСПОДАРСЬКІ ПОТРЕБИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ.

Є нотоpійним фактом, що територіяльна самоуправа в галицьких воєвідствах не заспокоює зовсім освітніх, культурних і господарських потреб українського населення. Волосна та ще в більшій мірі повітова самоуправа утримує захоронки, захисти, освітніх і рільничих інструкторів, які розвивають діяльність в хосен польського населення. Рівнож субвенції самоуправних фондів дістають зправила тільки польські установи. Коли навіть громадські волосні ради ухвалюють субвенції на українські цілі, то надзірна влада не затверджує тих ухвал.

Звертаємось з проханням до уряду, щоби видано розпорядок у тому напрямку, щоби територіяльна самоуправа могла давати субвенції на українські цілі, а надзірна влада їх не забороняла.

УКРАЇНЦІ-УРЯДОВЦІ В АДМІНІСТРАЦІЇ І В ТЕРИТОРІЯЛЬНІЙ САМОУПРАВІ.

Слід ствердити, що на просторі 3-х галицьких воєвідств майже нема урядовців української національности, які виконували б службу чи то при воєвідствах чи повітових староствах. Деяка невелика скількість урядовців українців служить в державній адміністрації у корінній Польщі. Вважаю, що відповідало би духові нормалізації, щоби тих урядовців перенесено з корінної Польщі на українську територію, щоб їх авансовано, а відтак щоби принято деяку кількість молодих сил української національности до служби в державну адміністрацію.

Бюровий персонал територіяльної самоуправи є майже виключно польської національности. Відноситься це до волосних секретарів і до ін. службовиків, занятих при волости чи при повіті. Замітно, що на курси волосних писарів не принимано кандидатів українців. Дійшло до того, що в цілому ряді повітів чисто українських нема ні одного волосного писаря української національности. Думаю, що персональний склад самоуправної бюрократії мусить підпасти радикальній зміні. Влада повинна вжити всіх заходів, щоби український елемент був репрезентований в поважному відсотку в бюровому персоналі територіяльної самоуправи

ПРАВА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ.

Є фактом, що самоуправні установи й органи державної адміністрації не придержуються постанов мовного закону з липня 1924 р. Маю в руках прецікавий документ. Одна волосна рада ухвалила ввести українську мову до свого урядування, згідно з постановами мовного закону. Цю постанову не затвердив повітовий староста, що більше, він видав обіжник до всіх війтів свого повіту, в якому написано, що ухвала волосної ради у справі української мови є виявом нельояльности до його особи як старости і предсідника повітового виділу. П. староста вважає, що користування з постанов закону може бути актом нельояльности! Свідомо не подаю повіту, де згадана подія мала місце, з огляду на те, що повітовий староста зачисляється ще до кращих старостів супроти українського населення. Мав він тільки те нещастя, що увіковічнив своє розпорядження на письмі, підчас коли інші старости роблять точ-точ те саме устними розпорядками.

В ділянці прав української мови треба би видати такі розпорядки: устійнити терміннольогію „українець", „український", в ужитку державної і самоуправної адміністрації, ввести двомовні написи на всіх урядах і самоуправних установах і взагалі привернути українській мові належні їй права.

СПРАВА ЛІКВІДАЦІЇ БЕРЕЗИ КАРТУСЬКОЇ.

Багато важних причин промовляє за скасуванням табору у Березі Картуській. Коли хто завинив, хоч карні суди потягнуть його до відповідальности. До Берези дістаються люди на основі поліційного донесення. Приміщення там отих людей викликує у населення почуття кривди. З тих усіх причин висуваємо домагання скасувати табор у Березі Картуській. Був час, де около 75 проц. інтернованих у Березі було української національности. Мушу ствердити, що наші інтервенції у п. міністра внутрішніх справ у справі звільнювання з табору були в численних випадках успішні і що скількість інтернованих українців значно зменшилася і за те складаємо подяку п. міністрові. Вправді ще не усунено лиха, яким є Береза, але значно обмежено його розміри.

СПРАВА ПОЛІТИЧНОЇ ЛЬОЯЛЬНОСТИ.

Органи державної поліції шляхом тайних розвідів видають опінію про кожного громадянина польської держави. Ця опінія рішає дуже часто про долю громадянина. Спеціяльно українці мають дуже часто до діла з неслушними опініями, які повстають наслідком того, що органи державної поліції дуже часто з упередженням відносяться до українського населення. Треба би у цій ділянці перевести реформу, щоб заінтересований мав змогу боронитися проти неслушних опіній. Скупість часу не дозволяє мені ілюструвати порушену справу численними прикладами з життя.

РЕЖІМ У КРАЮ.

З признанням мушу ствердити, що по побуті п. міністра внутрішніх справ Косцялковського у Галичині, змінилось на краще відношення органів державної адміністрації і поліції до українського населення і до українських установ. Можна було уладжувати без перешкод свята, фестини, курси, збори, вистави і т. п. На жаль, по соймових виборах адміністрація повертає круто до давніх звичок. Щораз частіше сипляться ріжні заборони і перепони, як рівнож адміністраційні кари. Слід ствердити, що чим нижчий ерархічний ступінь влади, тим більше труднощів зустрічає нормалізація польсько-українських відносин. Частина адміністрації і державної поліції залишається під впливом сугестивної ворожої українському населенню ідеольогії вшехполяків. Назагал польське громадянство остає під впливом ендеків і цим пояснюється ворожий підхід польського громадянства 3-ох галицьких воєвідств до спроб нормалізації польсько-українських відносин. Недавні протиукраїнські демонстрації у Львові, які мали місце останніми днями, становище польської львівської преси є пророчистим доказом правдивости мого твердження.

Не перечу, що нормалізація польсько-українських відносин є справою трудною і не дається перевести за кілька днів. Українська Парляментарна Репрезентація зробила багато у тому напрямку. Тепер черга за урядом шляхом цілого ряду розпорядків, шляхом виконання найбільш пильних наших домагань, реалізувати цю нормалізацію.

ХИТРО-МУДРО.

Хто хоче помогти Рідній Школі, нехай вимагає при закупі готівкою „провірних бльоччків Р. Ш.

З польської преси.

„Вєк Нови" у ролі ментора.

„Век Нови" здивувався: як можна було назвати „політичною тупістю" невинний собі „короткий коментар", у якому автор політичну деклярацію посла Целевича розглядав з погляду „чесности" автора, і як можна було хуліганством називати той коментар, у якому автор дозволив собі на „дотеп", що, мовляв, годі вірити українському політикові, „хочби він навіть на неділю одягав конфедератку на голову". Трудна справа: раз трапився такий випадок, що один подорожний у трамваю поклав своєму сусідові заболочені черевики на коліна і здивувався, коли той обурився на такий прояв доброго виховання. Цікаво тільки знати, як „Век Нови" назвав би такий вискок якоїсь української ґазети, колиб вона при нагоді якоїсь промови видавця і редактора „Веку" на українські теми дозволила собі напр. на вислів: „ми, українці, мовляв, і так не повіримо панові ікс, навіть колиб він зголив бороду та запустив на голові козацького оселедця". Але ми певне почуємо, що „то цо іннеґо"...

Вертаємось до статті „Веку Нового" п. н. „Трохи тихіше" (який соковитий наголовок ображеного ментора!) з 23. ц. м. тому, що признаємо льояльно, що польська вулиця, відома протиукраїнська вулиця, думає категоріями „Веків" і в свою чергу „Веки" підхлібнюють протиукраїнським інстинктам тієї вулиці своїми виводами на актуальні політичні теми.

„Век" образився на закид політичної тупости, але далі оперує такими арґументами: 1) заяви нинішніх керманичів УНДО не мають політичної вартости, бо „одного дня УНДО виречеться свого голови і секретаря (так бувало), або раптом вирине в УНДО опозиція і перекреслить все підписане та заявлене, щоб під новою вивіскою прямцювати до нової конюнктури, бо і так бувало", 2) польський уряд є міродайним партнером, бо дає ґарантії, що дотримає того, що обіцяв, а УНДО не є таким міродайним партнером, бо „Мудрий не є Гітлером" і УНДО, як демократична партія, є залежна від українських настроїв і 3) українські настрої не гармонізують з заявами українських послів у Варшаві і тому треба „коректур у терені"... Такі міркування вичерпують, на думку передовика „Веку", „дуже поважну і дуже засадничу справу".

Справа дійсно надзвичайно поважна і засаднича, але не в такій інтерпретації „Веку": і нічого тут обурюватись на „корчемні лайки" „Діла", бо „Діло" не лається, тільки влучно характеризує такий неповажний підхід до поважних і засадничих справ.

Річ у тому, що 1) ніяка партія не дезавуе, не „вирікається свого голови й секретаря тоді, коли той голова і секретар ведуть політику добру, 2) єдиним критерієм доброї чи злої політики є її практичні висліди у ділянці покращання долі народу і 3) практичним доказом правильности примирної української політики супроти польської сторони може бути тільки і єдино *зміна польського режіму супроти українців та ділові реформи по лінії слушних українських вимог.* Здається, що це такі ясні правди, що нічого про них спорити: є річю цілком ясною, що провід партії, який зриває з попередньою тактикою і своєю новою тактикою добуває для свого народу низку поважних дійсних *користей*, що такий партійний провід свою позицію у власному громадстві і свою повагу назовні *скріплює*, а не ослаблює її: комуж тоді охота і який глузд перекреслювати заяви і зобовязання того проводу?! Очевидно, що політичний провід тратить свою позицію, коли у своїй політиці потерпить невдачу: так діється з політками на терені партії, з головами урядів у державі, з дипльоматами у міжнародньому світі, — це льогічна і безспірна аксіома.

Те саме торкається другої наведеної точки арґументів „Веку": УНДО є демократична партія і залежить від волі своїх членів, від волі українських зорґанізованих мас: але чи можна уявити собі, що ті маси зроблять „переворот" в УНДО після того, коли вони дісталиб ефективні користи з даної політики партійного проводу?! Колиж автор статті з „Веку" злорадно стверджує, що настрої українських мас у краю не йдуть так далеко, як українські посли у своїх заявах у Варшаві, то це арґумент не проти українських послів, а *проти польської сторони*, яка не дає наявних доказів, що змінилась українська дійсність у Польщі, це арґумент, що українські посли саме проявляють максімум доброї волі ще раніш, заки йдуть польські реформи, це арґумент проти всіх отих „Веків", які цькують уряд проти українців і внеможливлюють направу відносин, демонструючи перед українськими масами безупинно польську вуличну непримиримість.

„Коректури у терені" в розумінні радикальної зміни масових українських настроїв не можуть прийти через те, що УНДО чи яканебудь інша партія видасть „наказ": така зміна може прийти тільки наслідком поважних і правдивих *реформ*, наслідком зміни істнуючої *дійсности*.

Розвязали македонський національний комітет.

СОФІЯ, 23. 1. ПАТ. Розвязали македонський національний комітет та сконфіскували його майно. Дозволюють, щоб істнували тільки такі македонські орґанізації, що мають культурні цілі.

Нагінка на українського вченого.

В польській українознавчій пресі читали ми вже кількома зворотами випади проти відомого українського вченого ґеографа, доцента краківського університету д-ра Володимира Кубійовича. Раз їй не подобається зладжена і видана ним карта України, іншим разом зорганізована демографічна виставка, а цим разом „Львовскі Дзєннік Народови“ цькує проти доц. Кубійовича, бо, мовляв, „краковскі доцент потемпя в Берліні польскі спіс людносьці“ (у відчиті з приводу отворення демографічної вистави в Берліні).

Хто знає наукові праці д-ра В. Кубійовича, тому добре відомо, яким наскрізь обєктивним і солідним ученим є той молодий дослідник. Колиж вшехпольський орган висуває проти нього велику гармату, то не тому, що квестіонує його наукові досліди (які покриваються щодо перепису населення в Польщі з дослідами „Інституту Справ Народовосьцьових“ у Варшаві, публікованих в його органі „Справи народовосьцьове“), а за те, щоб ще раз переїхатись по ненавидженим українцях і перестерегти перед якиминебудь уступками для нашого народу.

Щож? Вшехполяки не булиб собою, якби перестали цькувати проти меншостей у Польщі й українців зокрема...

Перед похоронами Юрія V.

ЗАКОРДОННІ РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ.

ЛЬОНДОН, 23. 1. ПАТ. У похоронах короля Юрія V братиме участь дуже багато закордонних репрезентацій. Прийдуть такі монархи: бельґійський, данський, норвеський і румунський. Швецію буде репрезентувати престолонаслідник кн. Густав Адольф, Югославію князь реґент Павло, Грецію престолонаслідник кн. Павло, Францію репрезентуватимуть през. Лебрен, марш. Петен і міністер закордонних справ, Чехословаччину през. Бенеш, Німеччину міністер закордонних справ фон Нойрат і по одному представникові всіх трьох родів зброї. Австрію репрезентуватиме мабуть віцеканцлер кн. Штаремберґ, Зл. Держави Норман Дейвіс, як спеціяльний амбасадор през. Рузвельта, Портуґалію мін. закорд. справ Монтейра, Мадярщину мін. закорд. справ Каня. Фінляндію марш. Маннергайм.

ПЕРШІ ДЕРЖАВНІ ЧИННОСТИ НОВОГО КОРОЛЯ.

ЛЬОНДОН, 23. 1. ПАТ. Коли закінчаться похоронні свята короля Юрія V, новий король Едвард VIII цьогож дня у вівторок 28. січня в год. 10 ввечорі виголосить до радія промову до народу.

Першим актом нового короля було те, що він помилував маняка, вбивника жінок, капраля Мортімера, якого засудили на смерть і мали стратити. Король замінив йому кару смерти на кару досмертної вязниці.

БІЛЯ ТРУНИ БАТЬКА.

ЛЬОНДОН, 23. 1. ПАТ. Вернувшись до Сендрінґгем король Едвард VIII у товаристві кн. Ґлячестеру пішов через темний парк до церкви, де був біля труни з тілом батька яких дві години. Пізніше вернувся до палати.

Неґус відобрав расові Десті команду.

РАС ГАІЛЮ ЖИЄ.

АДІС-АБЕБА, 23. 1. ПАТ. Тому, що італійці поширюють вістки, нібито раса Гаілю струїли та він помер, абісинський уряд позволив закордонним журналістам відвідати цю частину цісарської палати, де від 3 літ живе під надзором рас Гаілю. Журналісти бачили раса Гаілю на власні очі та говорили з ним. Рас Гаілю був зодягнений у воєнний бурнус зі стрільбою на рамені. Він заявив журналістам, що почувається добре і терпить тільки на ревматизм, зі своєї долі вдоволений і вдячний неґусові, якого тепер уважає своїм приятелем. Раса Гаілю стережуть від часу заворушень в 1932 р. у провінції Ґоджам, де він був губернатором.

ДИМІСІЯ РАСА ДЕСТИ.

АСМАРА, 23. 1. ПАТ. Кружляють тут поголоски, що у висліді невдачі раса Десту усунули з команди, та що його армію передали під прикази Веґіба Паші. Говорять, що це зробило велике враження на абісинські війська на північним фронті та може вплинути на зміну у ході операцій на тому фронті.

Нагас Паша відмовився творити кабінет.

КАЇРО, 23. 1. ПАТ. Вчора ввечорі, після наради провідників партії Вафду, Нагас Паша відмовився прийняти місію створити кабінет. Як говорять, король Фуад хоче натиснути на Нагаса Пашу, щоб нині відкликав своє рішення.

На вчорашньому засіданні управи партії вафдистів, присвяченому розглядові ситуації, що її витворила міністеріяльна криза, не вирішили нічого. В поінформованих колах твердять, що вафдисти рішили покищо не брати на себе ніякої ініціятиви щодо створення коаліційного уряду.

Заворушення сирійських націоналістів.

ПАРИЖ. 23. 1. ПАТ. Авас повідомляє з Бейруту, що сирійські націоналісти зорганізували сітку народніх домів імени померлого провідника націоналістів Ганауо та поширюють ворохобні відозви. У Дамаску студенти зробили з приводу заслання провідника націоналістів Факра Баруді, бурхливі демонстрації, викликали страйк в електрівні та спалили два трамваї. Інтервеніювала поліція і військо. Дві особи вбиті, яких 40 поліцаїв і жандармів ранених.

В Алеппо арештували 140 націоналістичних аґітаторів. Учора в Дамаску, Алеппо і Бейруті був спокій. Страйкарям-студентам загрозили, що викинуть їх з університету.

ТРАНСПОРТИ ІТАЛІЙСЬКИХ ВІЙСЬК.

ПАРИЖ, 23. 1. ПАТ. Аґ. Аваса повідомляє з Порт Саїду: Вчора пристанею Саїд переплили з Неаполю до Масави такі італійські кораблі: „Льомбардія“ з 4 тис. вояків, „Прінчіпеса Марія“ з 2.800 вояків, „Поленцо“ та „Батерфляй“ з воєнним матеріялом і шпитальний корабель „Тевере“ з 250 особами санітарного персоналу.

ВИКРИЛИ ЗАМАХ НА ВІЦЕКОРОЛЯ ІНДІЇ ТА ҐАНДІЯ.

Індійська поліція викрила комуністичну змову з осідком у Калькуті. Комуністи плянували замахи на визначних англійців і індійців, м. ін. на віцекороля Індії, на багато англійських службовців і на Ґандія. Комуністи мали власну радіостацію.

Свята 22. січня.

КОНЦЕРТ У САЛІ Т-ВА ІМ. М. ЛИСЕНКА.

Роковини 22. січня відсвяткували львівські студенти гідно, дійсно гарним концертом у середу 22. січня ц. р. Велику салю Музичного Т-ва ім. М. Лисенка виповнила молодь і старше громадянство буквально по береги, бо навіть у всіх переходах товпилась молодь, так, що годі було протиснутись. На свято прибув теж Преосв. еп. Н. Будка, було теж чимало чільних світських громадян.

Концерт розпочався в год. 9.05 вечором (бо майже до 9-ої год. тягнулось висвітлювання фільми) вступним словом М. Дужий, який говорив про значіння історичних подій 22. січня; на жаль, надмірний патос промовця шкодив повазі промови. Мужеський хор студентів „Бандурист“ під орудою п. О. Плешкевича відспівав відому настроєву пісню „Чорна ріля“... Ст. Людкевича (з гарним баритоновим сольом п. Я. Придаткевича). Обі рецитації, що їх виголосили: п. З. Тарнавський — Прийдешнім (Е. Маланюка) і п-на Люба Собота — Сонет (В. Кравціва) і Поворот Наполеона (Пелішенка) вийшли бездоганно. Молоденька піяністка Марта Кравців захоплювала всіх мистецькою грою і збирала сердечні оплески. Відограла настроєву Поему-Леґенду В. Косенка, з фінезією Рапсодію фіс-дур — В. Барвінського і бойову рапсодію ес-дур — Брамса. По 15 хвилинній перерві І. Гуменний, В. Цісик, Р. Согор, О. Березовський (три скрипаки і віольончеліст) та Б. Перфецький (піяніст) відограли з повним успіхом довгий Квінтет а-дур — Дворжака. Полонив публику наш молодий баритон студент Я. Придаткевич, який у супроводі фортепіяну відспівав дві відомі сольові пісні М. Лисенка: „Ой, Дніпре, мій Дніпре“ і „Гетьмани, гетьмани“. Оксамитний сильний баритоновий сольоспів і дискретний супровід піяністки п-и Ірини Миколаєвичівної викликали бурю оплесків. Концерт закінчив виступ хору „Бандуриста“, який відспівав бадьору і бойову пісню „Присяга Батави“ — Ст. Людкевича у супроводі фортепіяну.

Це миле свято закінчилося в год. 10.45 відспіванням національного гимну.

СВЯТОЧНІ СХОДИНИ УНДО.

В середу 22. січня в домівці УНДО зійшлись в год. 6-ій вечором наші провідні громадяни і члени партії, між якими бачили ми през. д-ра К. Левицького, сен. Ю. Павликовського й ін. Свято відкрив заступник голови УНДО о. прал. *Л. Куницький* і запросив ред. *З. Пеленського*, який виголосив обширний, продуманий реферат на тему великих роковин. „22. Січня (говорив референт) є в ментальности політичного зрілого українства нині вже не тільки одним суцільним поняттям. На ділі, на зміст цього поняття складаються два ріжні акти: дня 22. I. *1918*. проголошення у Києві *самостійности* Української Держави (IV. Універсал) і дня 22. I. *1919*. проголошення у Києві державної *соборности* всіх українських земель. Істотної політичної ваги цих обидвох актів не можна зрозуміти якслід, якщо собі не освідомити історичного тла, на якому ці два акти треба розглядати. Сучасне українське покоління є глибоко скептичне; воно піддає політичні події революційно-визвольних років безпощадній критиці. І ця критика є слушна та оправдана; вона є навіть дуже потрібна. Проте критицизм наших днів, викривлення й аналіза всіх наших політичних помилок цих великих днів не може зменшити істотної ваги подвійної дати 22. січня. Не те найважніше, що тимчасом наша нац.-політична програма, заключена в обидвох актах 22. січня, не зреалізувалася. Безконечно важніше є, *було* в тих днях *поставлення* тієї програми, її оформулування в площині ідей.

Крім того сучасне українство не повинно забувати, що після століть українського політичного відступу й оборони, цими двома актами 22. січня українство перейшло на всіх своїх землях і у всіх площинах життя до контратаки, до великої історичної контрофензиви. Висловлюється вона особливож в акті 22. I. 1919., отже в акті проголошення нашої державної соборности. Ці обидва акти є висловом наскрізь динамічного, навіть революційного підходу українства, яке через повну реалізацію цих обидвох актів прямує

до основної перебудови усіх відносин на Сході Европи.

Свято в УНДО закінчилось відспіванням національного гимну.

СВЯТО СОБОРНОСТИ У ЛЬВІВСЬКОМУ „ЛУЗІ“.

Львівський „Луг“, що традиційно святкує щороку день 22. січня, визначивши його своїм організаційним святом, відсвяткував у середу 22. ц. м. роковини цього дня, як міг найкраще. Свято складалося з двох частин, а прибули на нього крім львівських луговичок і луговиків в одностроях ще й представники Української Парл. Репрезентації, УНДО, преси і гурти громадян.

Офіційну частину свята почав звіт лугових чет, що його відібрав на великій салі „Лугу“ д-р *Дашкевич*. Після цього чет. *Мамчак* відчитав Універсал, а д-р *Дашкевич* виголосив принагідну промову, відмічуючи значіння цього свята та закликаючи Лугове Брацтво до праці над реалізацією ідеалів Універсалу. Цю частину закінчило врочисте прийняття нових членів „Лугу“ та гимн „Ой, у Лузі“, що його лугові чети (160 осіб) відспівали на „повір“.

Після того йшла концертова частина свята. На неї зложилися виступи лугового хору, що під дир. проф. *Ющишина* відспівав у супроводі орхестри „Вкраїно-Мати“ Степенка, „Слава, слава, отамане“ Гайворонського та вязанку нар. пісень Копиця. Між поодинокими виступами хору виголосив святочну промову про 22. січня проф. *В. Пачовський*, а луговичка *М. Дідурівна* й луговик *Черкес* віддеклямували дві поеми (М. Матіїва-Мельника „Батурин“ і „22. січня“ В. Пачовського). Свято закінчив нац. гимн.

На святі панувала щира атмосфера, можлива тільки у такій організації, як „Луг“, де голова і члени Т-ва — це майже одна родина, оповна дбайливістю за свою організацію та за якнайкращу її працю.

(*о*).

ТРИ ЯПОНСЬКІ КРУЖЛЯКИ У КИТАЙСЬКІЙ ПРИСТАНІ.

ПАРИЖ, 23. 1. ПАТ. До пристані в Сватаві причалив кружляк „Джюбарі“, висланий з Амою, тому що китайці вбили японського старшину. Вбивство виконано в хвилині, як старшина виходив із поліційної станиці. Японський консуль вислав до китайської влади гострий протест. Тепер у сватавській пристані є на якорі три японські кружляки.

НЕМА КАНДИДАТА НА ПРЕМІЄРА

ПАРИЖ, 23. 1. ПАТ. Після того, як Еріо відмовився створити кабінет, президент Лебрен приняв нині на авдієнції Дельбоса, предсідника радикальної групи в парляменті. Іван Дельбо не приняв місії створити кабінет.

АБІСИНЦІ ЗІСТРІЛИЛИ ТРИ ЛІТАКИ.

Абісинські джерела повідомляють, що абісинці зістрілили три італійські літаки підчас бомбардування в провінції Валькаіт.

Смерть арештованого В. Ґерети і вияснення аґенції „Всхуд“.

Перед двома тижнями помер студент Володимир Герета, якого арештувала поліція ще з весною минулого року. Тіло покійного видала влада родині, яка похоронила його в Козовій. Агенція „Всхуд“ повідомляє: „Володимир Ґерета помер у загальнім шпиталі у Львові, а не у вязниці. Герета студіював на курсі абітурієнтів Рідної Школи і не був студентом експортової академії. Поліція арештувала його 6 червня 1935 р. під замітом зорганізування вбивства Марії Ковалюківної і студента Михайла Кочмача 22. квітня 1935 року. Крім того Ґереті закидали намагання вбивство студента Юліяна Дмитерка. Герета пострілився в ногу розбираючи зброю, яка була призначена до атентатів. Герета довший час скривався і лікував рану, яка не гоїлася. Тому, що Ґерета вже давніше недужав на сухоти, рана приспішила розвиток сухіт. Після арештування Ґерету відставили до вязничного шпиталю, де ним опікувалися три вязничі лікарі. Одначе тому, що недуга сухіт збільшувалась, Ґерету перевезли до шпиталю, де він помер“.

Страшне безробіття у Польщі.

Гостра критика суспільних убезпечалень.

У середу 22 січня ц. р. соймова буджетова комісія радила над буджетом міністерства суспільної опіки. Довшу промову виголосив міністер суспільної опіки Яшолт. Згадав, що хоч преліміняр буджету зменшує доплати на забезпеку безробітним на 14.5 міл. зол., безробітні діставатимуть далі підмоги. Справді кредити фонду праці зменшено зі 127 міл. зол. до 95 міліонів зол., але планова політика уряду доведе в найближчому часі до оживлення господарського життя. Головні причини зросту безробіття такі: занепад хліборобства, слабий розвиток господарського життя, постійний приріст щороку 400.000 осіб здатних до праці і припинення еміграції. Все те довело до того, що хоч від половини 1933 р. число занятих робітників у промислі збільшилось, одночасно зростає теж число безробітних. Опісля міністер обговорив справу залеглих складок, обниження висоти складок, емеритальне обезпечення умових робітників та їх реформу. Зчерги референт пос. Томашкевич обговорив зріст безробіття у Польщі, де понад 1.400.000 осіб шукає праці. Пос. д-р Кравчинський виголосив реферат про здоровний стан, кажучи, що в 1934 р. у Польщі було 11.434 лікарів, себто один лікар припадає на 3.000 осіб. Промовець домагався, щоб уряд предложив проекти законів: проти сухіт, проти венеричних недуг і психіятричного закону. В дискусії над буджетом промовляло багато послів і тому дискусія затягнулась до пізної ночі. Посли гостро критикували велитенські тягарі суспільних обезпечалень і домагались

НОВИНКИ.

— **Управа Львівських Телефонів повідомляє П. Т. Абонентів, що офіціяльний Список Абонентів вже видрукований і буде доручений П. Т. Абонентам допера від 1. лютого 1936.**

— **Дискусійний вечір** на тему „Драгоманів і сучасність“ відбудеться 25. січня ц. р. в год. 18. у салі „Української Бесіди“ (вул. Рутовського 22). Дискусію започаткують Вп. пп. д-р К. Коберський і д-р К. Чехович. Цей вечір улаштовує Т-во Письменників і Журналістів ім. І. Франка у Львові.

— **Дві мистецькі вистави.** У салях польського Т-ва прихильників мистецтва і Союзу мистців-пластиків у Львові (*будинок Промислового музею при вул. Дідушицьких*) уладжено виставу „*РИТУ*“, організації мистців графіків, що дає найновіші праці польських графіків. Одночасно уладжено посмертну виставу праць маляра Станислава Новковського.

— **Державне видавництво шкільних книжок** вертається з Варшави до Львова з днем 1. квітня ц. р. Коли взяти на увагу, що недавне перенесення цього видавництва зі Львова до Варшави коштувало коло 100 тисяч зол., а з Варшави до Львова коштуватиме коло 150 тисяч, то державний скарб викинув чверть міліона зол. в болото. Польська преса стверджує, що видавництво шкільних книжок перенесено зі Львова тільки для одного державного достойника, який іменований директором цього видавництва, не хотів покинути свого мешкання у Варшаві. Минуло півтора року і заважили інші арґументи, задля яких видавництво перекидають назад до Львова.

— **Два міліони коштували вибори.** Міністерство внутрішніх справ обчислило кошти останніх виборів до сойму і сенату. Кошти дали суму 2 міліони зол. В порівнанні з попередніми виборами ці кошти значно зменшилися, головно завдяки механічним приладам до укладання виборчих списків.

— **Арештували комуністів.** Львівська поліція попала на сліди комуністичної організації, що від довшого часу вела свою роботу на терені міста. Арештовано Ад. Гутермана, Пінкаса Линга, Як. Катера, Йосифа Саву і Михайла Небога, що будучи ремісниками, належали до КПЗУ.

— **Продавав маргарину за масло.** Арештовано Хаіма Льоkмана, купця з Любичі Корол. пов. Рава Руська, що продавав кількадесять кг. „десерового“ масла, яке складалося з маргарини, переробленої з кепським маслом.

— **Будова шкіл на кредит.** Головна дирекція державних лісів уповажнила дирекції державних лісів продавати самоврядним установам на кредит дерево на будову шкіл. При відборі будівельного матеріялу слід заплатити 10—20 проц. ціни, решту розкладається на пять рівних рат. Дирекції лісів можуть скредитувати на рахунок податків, що належаться від адміністрації лісів.

— **Обдурив людей.** Перед дентистичним заведенням д-ра Мора при вул. Подлевського у Львові зібралося вчора поверх сто осіб і пообували дістатися до середини, щоби говорити з д-ром Мором. Юрба росла щораз більше, аж поліція мусіла робити порядок. Показалося, що у бруковій газетці „Ґонєц Вечорни“ появився анонс, нібито д-р Мор дасть працю шоферам, візникам, дозорцям і взагалі безробітним. Анонс був фальшивий і хтось подав його на збитки лікареві та цілій масі безробітних. Тепер д-р Мор хоче викрити, хто це зробив.

— **Краєва хроніка.** В Ожидові пов. Золочів якийсь Воляник орудував так необережно пістолетом, що пострілив у груди Сеня Яцкова, якого привезли до золочівського шпиталю. Два ученики промислової школи в Тернополі, 15-літній Тадей Фалінський і його товариш Ів. Федорович, пішли у світ за очи, залишивши повідомлення, що не мають охоти до науки. Перед кількома днями щез із Тернополя 16-літній Мих. Курочка, родом із Дарахова, ученик 1 кл. державної ґімназії. — Господаря з Ляшок Мурованих, Володимира Брика за вбивство глухонімого Галянта засуджено на 2 роки вязниці. — В селі Волютичах пов. Самбір застрілено 27-літнього Василя Мельника. Під закидом цього злочину арештовано Ів. Буца і Михайла Боголю. — В Дитківцях пов. Броди згоріла одна господарська загорода вартости 3000 зол. Вогонь спричинили палії, що втікли до ліса. — У Ставчанах пов. Городок Василя Дідуха пострілив один з його кревних. Справою занялася поліція.

— **Скаженина у Брідщині.** У Бродах і повіті, особливо в селах Берлин і Пеняки показалася скаженина між псами. Староство видало відповідні зарядження.

— **Недуга архиепископа Олексія.** Волинський архиепископ Олексій, перебуваючи у Варшаві, занедужав на сліпу кишку і находиться у клініці св. Йосифа. В дієцезії заступає його острожський епископ Симон.

— **Розпороли 3.251 кас.** Централя слідчої служби зладила статистику касових вломів у Польщі. Показується, що впродовж 10 років розпороли в Польщі 3.251 кас, із яких украли поверх 30 міліонів зол. У самій Варшаві розпороли в тім часі 397 кас. У варшавському слідчому уряді є зареєстрованих 144 фахових касярів, з яких 36 проц. творять жиди! Цікаве, що майже всі „фахівці“ мають також ріжні ремісничі фахи. Деякі були купцями, інші мали власні доми.

— **Збирав гроші для жидівської делеґації на похорон англійського короля.** У Варшаві ходив по жидівських купцях якийсь осібняк із „секретарем“ та збирав складки на подорож жидівської делеґації на похорон англійського короля. Представлявся як представник сіоністичної організації та леґітимувався посвідкою сіоністичної організації. Багато жидів давало гроші. Пізніше виявилося, що то був ошуканець, який вихіснував смерть короля на свою користь. Цікаве, що він дуже добре говорив по жидівськи, а виявилося, що зветься Михайло Кочмарський.

— **Маєток Кіплінґа.** Англійський письменник Редіярд Кіплінг, що помер недавно в Лондоні, залишив маєток вартости 750.000 фунтів штерлінґів або 19 і пів міліона зол. Є це найбільший маєток, якого доробився колинебудь письменник пером. Одна „Книга джунглів“ приносила йому кругло 10 тисяч фунтів авторського гонорару річно.

— **Душегубство в університеті.** В Колюмбійському університеті москаль Віктор Куссов Кузнецов убив револьверовими кулями професорів Артура Рова та Павла Виберга, і ранив д-ра Виліяма Крофорда, а потім відобрав собі життя. Куссов мав 50 років й хоч мав скінчені

університетські студії в Росії, в Ню Йорку виконував в медичному осередку університетську ручну роботу. Він був невдоволений з праці й думав, що його переслідують та попав у манію, що привела його до божевільного вчинку.

— **„Не можете добре писати, коли ви не робили нічого“.** Маргарета Флінт, 44-літня жінка, мати шестеро дітей, дістала нагороду в сумі 10.000 дол. від нюйорської накладні Дод, Мід і Ско. Вона живе в стейті Місісіпі і приїхала до Ню Йорку, щоб дістати особисто нагороду за свій літературний твір, повість для „Пікторіал Рівю“. Її запитали, як вона могла написати твір, що видержав критику і був признаний першим зпосеред 2.600 інших, які наспіли на конкурс, а при цьому має стільки родинних клопотів. „Правда, відповіла вона, що родина дає клопоти, але зате дає й досвід і тему до писання. Ви не можете написати чогось, коли не мали нагоди чогось пережити, або нічого не робили“. Пані Флінт має покінчений університет в стейті Мейн. Її нагороджена повість називається „Старе місто Ашбурн“.

— **Продовження людського життя на століття.** Д-р Олекса Карел, біольог із Ракефелеровського Інституту для медичних дослідів, передбачує можливість продовження людського життя на цілі століття. Це станеться в той спосіб, що життя буде здержане і людина буде нечинна. Щоб це осягнути, людину замкнуть до медичного магазину на склад і там будуть тримати так довго, як хто цього забажає. Потім знов її розбудять і зроблять діяльною і знов можуть сховати так, як от переховується музейні предмети. Відложити смерть можна двоякими способами: або висушити тканину, з якої збудоване людське тіло, або через відмолодження. Це останнє є складне і тому перша метода має краші вигляди на здійснення. Продовження життя є на дорозі до здійснення через винахід штучного серця. Цей винахід оголосили недавно теж у Ракефелеровім Інституті. Його приписують славному Карлові Ліндберґові. Але, не зважаючи на можливости продовження життя, не можна усунути смерти, — сказав д-р Карел. Смерть мусить прийти і її не треба вважати нещастям. Навпаки, вона є благословенням. На необхідности смерти спираються наші установи, а нація живе тим, що одні покоління приходять на місце других. Смерть не допускає до перелюднення землі. Вона звільняє молоде покоління від тягару удержувати старих людей. На відчит д-ра Кареля зібралася така маса людей, що поліція мусіла припинити вступ до салі.

— **Загроза для европейської цивілізації.** Під таким наголовком появилася в Америці книжка д-ра Людвика Фрайнда. Вона представляє европейську цивілізацію у всіх добах. Автор виказує, як ця цивілізація хилиться до упадку не конче через останню світову війну, але і з інших причин. „На випадок нової світової війни — каже він — цей нормальний процес розкладу, який тревав би десятиліття, сконцентрується на місяці та дні. Осередньою точкою цілого того явища є те, що на місце релігії прийшла політика — пояснює Фрайнд. Всі держави ставляться до себе ворожо. Міжнародніх угод нема, бо кожна держава має свою національну тактику. Теперішня Европа виконує лише середньовічні засади Макіявеллія. Гітлер це вислід такої політики. Кожна нація має свого потенціяльного Гітлера, але на нього мусить прийти відповідна хвилина. Демократія мала нагоду вирятувати цивілізацію, але впертість Франції після війни зруйнувала цю нагоду. До европейських держав не можна зараховувати Росії. Вона азійська і протиевропейська. Білі запанували над Азією. Тепер Азія стала під впливом Японії і не боїться білих. Азія запанує всюди, бо Европа після самогубства не може прийти до себе“.

— **Поле з діямантами.** В південній Африці біля Преторії, на полі селянина Йонкера знайшли діямант завбільшки тенісового мяча і ваги 1,268 каратів. Тому два року на тому самому полі знайшли також великий діямант, званий „діямантом Йонкера“. Посілістю щасливого селянина зацікавилися тепер великі капіталісти і хотять купити її за грубі гроші.

— **Найцінніший дар для дослідника.** В готелю Астор у Ню Йорку відбувся бенкет у честь адмірала Бирда, відомого дослідника південного бігуна. На бенкеті були визначні люди з науково-го та товариського світа. Перед обідом президент американського музею природної історії, Трубі Девисон іменем комітету дав Бирдові лист капітана Роберта Скота, що написав його саме перед смертю коло південного бігуна в 1912 р. В листі написані такі слова: „Ми були на бігуні і тому можемо по лицарськи вмерти“. Скат помер з голоду, бо не міг дійти до складу харчів. Бирд, дістанши лист, сказав: „Це найбільш цінний скарб, який я колинебудь дістав“. Лист був власністю вдови по сер Едгарі Спайрі, що фінансував Скатову виправу.

— **Відіслав ордер.** Абісинський цісар Гайле Селясіє тому кільканацять років підчас відвідин у італійського короля одержав від нього високий ордер Акоанта, якого власники мають право називати італійського короля свояком. Негус до останніх днів виступав з тим ордером, аж нарешті прийшов до переконання, що це не в порядку і відослав його італійському королеві.

— **Ріжні вістки.** В Білгороді панує весняна температура при 20 ст. Цельзія. — В Будапешті виконано смертний присуд на трьох бандитах, що напали були на банк і вбили три особи. — В північній Америці настали великі морози, що доходять до 20 ст. Ц. нижче зера. Багато осіб згинуло від сніговиці та морозу. — Як повідомляють з Моравської Острави, на Білому Хресті у західних Бескидах згорів 3-поверховий готель вартости півтора міліона чеських корон. — Нідерляндська королева іменувала світового шахового мистця Еве офіцером ордену Оранієн-Насав.

— **Справлення помилки.** У вчорашньому числі „Діла“ (ч. 16), в передовій статті п. наг. **„Наша жидівська проблема“**, назвище передвоєнного українського поета жидівської народности, що писав під псевдонімом Грицько **Кернеренко**, перекручено на Херхеренко.

— **Небезпечний клімат.** Живемо в краю, де клімат назагал сприяє розвоєві ріжнородних недуг, яких початком є незначні простуди, кашель, хрипка і т. п. Коли занедбаємо ті початкові схорінни, можемо довести до поважніших недуг і тоді навіть знамениті профілактичні засоби не поможуть. Отже доцільно усвідомити суспільність, що передовсім тепер у зимовій порі треба оборонятись перед недугами. Велику поміч у такім випадку приносять випробовані на цілій земній кулі оригінальні пастильки Вальда. Чи це буде кашель, чи прикра хрипка, чи прояви небезпечної грипи, всюди оригінальні пастильки Вальда приносять знамениту полекшу. Великий збут пастильок Вальда вплинув на обнижку ціни, отже кожний може їх купити в аптиках і дрогеріях.

—o—

З кіна.

Кіно „ПАЛЯС“: „КИТАЙСЬКІ МОРЯ“.

Пригоди на англійському кораблі, що перевозить пасажирів і золото з Гон-Конгу до Англії. Капітан — повний енергії молодий чоловік, що щораз більше втягається у життя моряка і сталить свої нерви щораз суворішою дисципліною для інших, дарма, що сам не і має деякі грішки супроти жіноцтва... на суходолі. Боротьба двох суперниць за серце цього 100-відсоткового мужчини; з одного боку мандрівна птаха з неясним минулим, з другого англійська аристократка, що переплила тисячі миль, щоб віднайти свій ідеал із літ першої молодости. Серед пасажирів — тип темного купця, що є у змові з піратами; тип нещасливого колишнього капітана, що хоче змити свою ганьбу якимсь геройством; одного журналіста, що поза горілкою світа не бачить, хоч вибрався списувати свої подорожні вражіння. Дві-три могутні сцени, коли тайфун напирає на корабель і коли малайці хотять муками добути від капітана тайну, де сховав гроші. Трійка у головних ролях Клярк Гебл, Джин Гарльов і Волес Біррі передають ті типи, які найближчі їх темпераментові.

Дивогляди.

ЗАПОВІТ НА ВЛАСНІЙ ШКІРІ.

Прийшла в Америці мода на татуовання. Люди з найкращої сфери дають собі вирізувати на шкірі всякі прикраси, імена, символи. Підприємці, що тягнуть зиски з цієї моди, збивають маєтки. Один банкир з міста Ешвіл, у стейті Кароліна, хотів побити рекорд таких живих малюнків і казав собі на шкірі витатуовати свій заповіт. Цілими місяцями різьбив його останню волю на його плечах мистець у цьому ділі. Під заповітом мусіли бути ще підписи двох свідків, щоб він був законно важний. Свідки були при цьому, як татуовник різьбив підписи на шкірі; був теж присутній суддя, щоб скріпити цю останню волю урядово. Тепер старий чудак може бути певний, що ніхто вже не пофальшує йому його останньої волі.

200 МЕТРІВ МАКАРОНІВ ЗА 5 ХВИЛИН.

У Шікаґо, місті славнім ґанґстерами і багато дечим, живе італієць Кальдеріво Назаріно, який має славу найшвидкішого їдуна макаронів. Він приїхав туди з Неаполю 20 літ тому і 5 літ тому при перегонах їдження макаронів дістав першу нагороду. Їв і пив при цьому. За 5 хвилин з'їв він 200 метрів макаронів. За це дістав 100 долярів. Велика юрба приглядалась цій штуці і била браво. Тепер хоче Назаріно стрібувати ще нового рекорду.

Дописи.

ЗОЛОЧІВ.

Йордан у Золочеві. Традиційним звичаєм по богослуженні у Воскресенській церкві вирушив в год. 11-ій похід з процесією, духовенством і масою вірних до криниці під „Замком“. Акту посвячення води доконав о. намб. Юрик в асисті духовенства. На богослуженні і підчас походу грала коляди сокільська орхестра (на жаль, Золочів дотепер не має церковного хору!). У поході брав теж участь відділ вояків греко-католицького обряду. Зате не було представників старшинського корпусу, які бували минулими роками.

СЯНІК.

Йордан у Сяноці. Торжественну Службу Божу відправив у нас апостольський адміністратор о. В. Масцюх в асисті трьох священиків. Опісля вирушив з церкви похід з процесією під проводом священиків на ріку Сян, де акту посвячення доконав апостольський адміністратор. У поході взяли участь дві почесні компанії війська й орхестра, яка ввесь час грала коляди. У богослуженні й поході взяли участь теж представники влади та маси народу.

ПІДГАЄЧЧИНА.

Нові читальні. Дня 5. і 12. січня ц. р. відбулись установчі загальні збори читалень „Просвіти“ ім. кн. Осмомисла в Угринові і в Дворищах у присутності делегатів філії „Просвіти“ Осипа Мушкевича та Івана Дячькова. В Угринові вибрано головою Ілька Кружилецького, у Дворищах Андрія Сербина.

Йордан у Підгайцях. Традиційний похід на Йордан у Підгайцях відбувся цього року дуже величаво. В поході під проводом трьох священиків йшли церковні процесії з Підгаєць- Старого Міста, Галича, Сільця Підгаєцького й Угринова. Співали коляди три хори, а саме: з Підгаєць під проводом мґра Е. Сеня, з Галича під проводом О. Мостового та з Угринова під проводом Ілька Товпика. Підчас свячення води молодь пустила коло 30 голубів з жовто-блакитними стяжками, які кружляли над масою народу. На святі було понад 4.000 осіб.

Спорт.

ЛЕЩЕТАРСЬКЕ СВЯТО ФІЛІЇ К. Л. К. В КОСМАЧІ.

Як щороку, так і цього року уладила Філія К. Л. К в Космачі на Йордан в роковини смерти заслуженого трагічно померлого на змаганнях, бувшого свого голови бл. п. Андрія Кіфяка, лещетарське свято. На це свято прибули делегати від Ради К. Л. К. у Львові спорт. референт Рибачек Роман і Славецький Богдан, Філія ворохтянська під проводом Василька Мочерняка з 16 членами і березівська Філія зі своїм головою Кузичом і 20 членами. На жаль, заповіджені у великому числі інші філії через брак снігу не прибули.

Свято розпочалося в 10. год. принятям рейдів. В год. 12. вирушили лещетарі і громадянство Космача на могилу покійного Андрія. По молитві і зложенні вінця учасники рейду перейшли до читальні „Просвіти“, де в год. 16. гимном К. Л. К. „На лещетах мов на крилах“ розпочалась пополуднева частина свята. Програму виповнили отсі точки: вступне слово Майданського Івана, хорові виступи сокільського хору з Печеніжина під диригентурою п. Чемериса, вправи рушниками космацьких дівчат, деклямації „Довбуша“, „Каменярів“ і „Хлібороба“ та вправи топірцями доросту філії К. Л. К. в Березові. На закінчення академії відіграли місцеві гуцули на фрелах (сопілки) і трембітах прегарні гуцульські мельодії. По академії відбувся спільний комерс.

Велику заслугу у влаштуванні цього величавого і вдатного свята має голова філії К. Л. К. у Ворохті п. Василько Мочерняк, у Космачі п. Бобяк та один з найенергійніших членів космацької філії п. Гаврищук.

Учасник.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ:

ВІСТНИК УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО КОНГРЕСУ. Видання неперіодичне. Ч. 1. Прага. Січень 1936. Стор. 20 формат 4°. Зміст: Від Редакції. — Великі роковини. — К. Мацієвич: Центральна ідея Конгресу. — І. Мазепа: Конгрес і міжнародня ситуація. — Н. Григоріїв: Склад Національного Конгресу. — М. Славінський: Нова база визвольної боротьби. — С. Русова: Національний Конгрес та українське жіноцтво. — В. Приходько: На які кошти збереться Конгрес. — Відгуки з преси. — Львівська конференція українських політичних партій. — Друга конференція ПКТ-ту. — З діяльности львівського П. К. Т-ту. — З діяльности П. К. Т-ту за кордоном. — Інструкції та матеріяли.

УКРАЇНСЬКИЙ САМОСТІЙНИК, часопис Союзу українських провінціональних організацій (СУПО) в ЧСР Рік II., ч. 1 (11). Ліберець, січень 1936.

КООПЕРАТИВНА РОДИНА. Рік III., ч. 1 за січень 1936.

НАШ СВІТОГЛЯД, науково-виховний журнал, виходить що-другої неділі під ред. Петра Мерчука у Сяноці. Рік I. ч. 4. з 12. січня 1936.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри

Великий Міський Театр.

Пятниця, 24. I. год. 8. веч. Аб. 8. „Майор Варвара".

Субота, 25. I. год. 8 веч. Аб. 6. „Пригода в Гранд Готелю".

Неділя, 26. I. год. 3·30 попол. Аб. 6. Виступ. I. Кульчицької „Пригода в Гранд Готелю"; год. 8. веч. Аб. 8. „Майор Варвара".

Понеділок, 27. I. год. 8. веч. Аб. 8. Бонове представлення „Майор Варвара".

Вівторок, 28. I. год. 8. веч. Аб. 6. Виступ I. Кульчицької „Пригода в Гранд Готелю".

Театр Рівнородностей.

Пятниця, 24. I. год. 8. веч. Аб. 9. „Віяльце леді Віндермір" виступ Ірини Сольської.

Субота, 25. I. год. 8. веч. Аб. 8. „Віяльце леді Віндермір" виступ Ірини Сольської.

Неділя, 26. I. год. 8. веч. Аб. 9. Виступ Ірини Сольської „Віяльце леді Віндермір".

Понеділок, 27. I. год. 8. веч. Аб. 9. Виступ Ірини Сольської „Віяльце леді Віндермір".

Вівторок, 28. I. год. 8. веч. Аб. 9. Виступ Ірини Сольської „Віяльце леді Віндермір".

Кіна.

АПОЛЬО: „Додик на фронті" з Динщею.
АТЛЯНТИК: „Боротьба з царатом".
ВАНДА: „Зводиння", „Вкрали людину".
ҐРАЖИНА: „Їх Екселенція шофер".
КАСІНО: „Моя маленька" (віденська комедія).
КОЛІСЕЙ: „У пошукуванні кохання" та ревія.
КОПЕРНИК: „Весільна ніч".
МАРУСЕНЬКА: „Замах у касині".
МІРАЖ: „Правда про кохання", „Добра ворожка".
МУЗА: „Вулиця шаління".
НАКС: „Біла лелія" й актуальности.
НАЛЯС: „Китайські моря".
ПАН: „Я збігаець" (Павло Муні).
РАЙ: „Дві сироти".
СВІТ: „Дві сироти".
СТИЛЕВЕ: „Любовні маневри" і ревія.
ТЕНЧА: „Віденські ночі" та додатки".
ТОН: „Папуа".
ЭТІХА: „Людина, що продала голову" та ревія.
ХИМЕРА: „Буря над світом".

Закордонне радіо.

Пятниця, 24. січня 1936.

Відень (506,8) 12.00 Легка музика, 14.00 Спів (Мавра бас), 17.30 Концерт квартету та сольо, 19.15 „Низини" опера Д'Альбера, **Братислава** (298,8) 19.40 Словацькі нар. пісні, гармонія, **Прага** (470,2) 17.15 Квартет г-дур Бетовена, 19.10 Нар. пісні, 20.30 „Ромео та Джульєта" траг. Шекспіра, **Париж** (1648) 13.15, 18.30, 21.45 Концерт, **Білгород** (437,3) 16.10 Спів, **Ковно** (1935) 19.50 „Князь Ігор" оп. Бородіна, **Берлін** (356,7) 10,45 Весела музика, 20.10 „Аврора" оп. Гофмана, 21.30 Промова мін. Герінґа, **Кенігсвустергавзен** (1571) 18.00 Норвеська музика, 21.00 Улюблені увертюри, **Кельн** (455,9) 22.30 Сучасна музика, **Ляйпціґ** (382,2) 16.30 Пісні Р. Штравса (Едм. Ольшевський барит.), 18.00 Муз. калейдоскоп, вес. програма, **Мінхен** (405,4) 17.00 Сучасні композитори, 19.30 Пісоньки, 20.10 „Гарна Галатея" оп. Супе, 21.10 Вальдштайнівська соната Бетовена, **Будапешт** (549,5) 12.05 Військ. орх., 13.40 Скрипка, 17.00 Циг. музика, 16.30 Опера, **Мілано** (221,1) 21.00 Симф. концерт, **Рим** (420,8) 13.10 Розр. концерт, 17.00 Концерт неаполіт. квартету, 22.00 Концерт хору.

Субота, 25. січня 1936.

Відень (506,8) 19.10 „Віденський вальс" муз. авд., 21.50 Карнавал у Відні, **Братислава** (298,8) 20.35 Весела муз. авд., **Прага** (470,2) 12.35 Легка музика, 22.30 Сальон. музика, **Париж** (1648) 13.15 Легка музика, 21.00 Камер. музика, 21.45 „Каліф із Багдаду" ком. оп. Боальдіє, **Білгород** (437,3) 13.15, 18.30 Спів, **Берлін** (356,7) 15.30 Пісоньки, 19.00 Музика, 22,30 Танок і забава, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00 Музика, 18.00 Нар. пісні й танки, 20.10 Улюблені оркестри, **Кельн** (455,9) 16.00 Веселе пополудне, 19.00 Соната а-дур Бетовена, **Мінхен** (405,4) 11.30 Весела програма, 18,40 Пісні на сопран, 19.00 Камер. музика, 20.10 Веселий вечір, **Будапешт** (549,5) 12.05, 21.35 Циг. музика, 17.30 Два форт., 19.01 Скрипка, 22.45 Оп. орх., **Мілано** (221,1) 11.30 Камер. концерт, 17.15 Танк. музика, 20.15 „Граф Люксембурґ" оп. Легара, **Рим** (420,8) 13.10 Розр. концерт, 17.15 Квартет, 20.35 „Цирано де Бержерак" оп. Фр. Альфана.

Львівське радіо.

Пятниця, 24. січня 1936.

6.30 Ранішня авдиція, 7.55 Трохи інформацій, 8.00 Для шкіл, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудн. денник, 12.15 Мандрівка куроівською країною — для ст. дітей, 12.40 П. Чайковський: V. Симфонія, 13.25 Домашнє господарство, 13.30 З ринку праці, 13.35 Легка музика з гр. пл., 15.15 Експорт, 15.20 Біржа, 15.30 М. Фоґ у своєму репертуарі, 16.00 Гутірка для хорих, 16.15 Концерт орх., 16.45 17.00 В архівальній робітні, 17.15 Недруковані поезії Ад. Совінського, 17.20 Вок. музика з гр. пл., 17.50 Спорт. порадник, 18.00 Французька музика з гр. пл., 18.30 Програмова скринька, 18.40 Суспільна хвилина, 18.45 Пісні в вик. Корвін-Шимановської (сопран) у супр. форт., 19.00 Похвала ароганції, 19.20 Реклям. концерт, 19.35, 19.40 Спорт. вістки, 19.45 Сніговий комунікат, 19.50 Як виповнити радієву анкету, 20.00 Симф. концерт (орх., форт.); у перерві в год. 20.50 Веч. денник, Із сучасної Польщі, 22.45 Танк. музика.

Субота, 25. січня 1936.

6.30 Ранішня авдиція, 7.20 Ранішній денник, 7.55 Трохи інформацій, 8.00 Для шкіл, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудневий денник, 12.15 Огляд видань, 13.25 Сальон. орхестра, 13.25 Домашнє господарство, 13.30 Концерт бажань, 14.30 Два фортепіяни, 15.00 Як Ел. Ожешкова перевезла Траґута, 15.15 Польська морська торговля, 15.20 Біржа, 15.30 Легка музика з гр. пл., 16.00 Лекція фр. мови, 16.19 Авд. для дітей: Славно маємо гостей, 16.45 Вся Польща співає, 17.00 За тами столиці. Малі клопоти Геніди, 17.15 Новинки з гр. пл., 17.44 Світ наших звірів: Бібр, 17.50 Штабин — місто, що живе легендою, 18.00 Концерт румунського хору, 18.30 Румунська нар. музика з гр. пл., 18.40 Сільна рерум, 18.45 Легка музика з гр. пл., 19.00 Найновіша архітектура Львова, 19.20 Реклям. концерт, 19.35, 19.40 Спорт. вістки, 19.45 Сніговий комунікат, 19.50 Актуальна гутірка, 20.00 Легка музика, 20.45 Веч. денник, 20.55 Із сучасної Польщі, 21.00 Польська преса у закордоні, 21.30 Віденська зазуля, 20.00 Спів. рісітель Єви Бандрівської-Гурської, 22.40 Танк. музика, орх.

Радіокутик.

КОМІСІЯ ДЛЯ БОРОТЬБИ З ПЕРЕШКОДАМИ У СПРИЙМАННІ.

Сьогодні майже нема такої країни в Європі, де вчені правники не дійшли б до переконання, що охорона радієвих авдицій від перешкод викликаних електричними апаратами, є необхідна та цілком можлива під технічним оглядом.

Майже всі европейські країни видали приписи і розпорядки, що регулюють проблему перешкод у сприйманні.

У Польщі правні приписи не дають покищо виразної та належної охорони від перешкод для пошкодованих абонентів.

Щойно спеціяльна Комісія, покликана Міністром Пошт і Телеграфів з участю представників „Польського Радія" опрацювала проект приписів у цій справі. Цей проект тепер тепер розглядають урядові чинники і правдоподібно появиться в найближчому часі.

МУЗИЧНИЙ БІЛЯНС ПОЛЬСЬКОГО РАДІЯ ЗА 1935 РІК.

Мала орхестра „Польського Радія".

На самому початку минулого року зорганізовано так зв. „Малу орхестру" Польського Радія", якій доручено легку музику. Трансмісії з кавярень Варшави не задовольняли вимог Радія, бо рівень тамтешних орхестр не вистачав для потреб мікрофону. Організація нової орхестри, проби, пертрактації — забрали багато часу. Сьогодні Мала Орхестра є вже орґанізованою музичною групою, що її оцінюють якслід не тільки краєві радіослухачі, але й закордонні, бо напр. Берлін кілька разів трансмітував легку музику у виконанні Малої Орхестри.

Симфонічна орхестра.

До жовтня 1935 року в Польському Радію грала симфонічна орхестра Варшавської Фільгармонії. Досконала, заслужена з довголітньою традицією вона не могла виконувати двох завдань водночас, тимбільш, що програмові потреби Польського Радія постійно зростають. Без огляду на великі труднощі та на суперечні голоси преси та публичної опінії, рішення утворити власну орхестру прийняли в тій добрій вірі, що нікому не роблять цим кривди, а Польське Радіо матиме орхестру, що працює виключно для радіослухачів.

Нова симфонічна орхестра виказала в короткому часі стільки справности, що могла вже 3. грудня 1935 р. виступити в европейському концерті, що був трансмітований на 14 країн.

Склад симфонічної орхестри збільшено на 50 осіб. У той самий час дбаючи про добрий звук симфонічної музики, перероблено велику студію Польського Радія, акустика якої тепер значно поправилась.

Реґіональні симфонічні орхестри.

До дуже поважних позицій у біляносі Музичного Виділу Польського Радія в минулому році належать нові симфонічні орхестри у реґіональних радіостаціях, а через те — побуджують інтенсивно музичне життя провінціяльних осередків. Симфонічні концерти, трансмітовані всіма радіостаціями, дають змогу широкому загалові радіослухачів запізнатися із станом музичної культури всіх частин країни.

Програма.

Програми минулого року обіймали музику всіх типів. Довелось почути симфонічні концерти зі студії та з Варшавської Фільгармонії; не бракувало й трансмісій закордону, трансмісій опер з „Ля Скалі", з Варшавської Опери та із студії.

У відділі камеральної музики радіослухачі пізнали великий репертуар — починаючи від клясичної музики, кінчаючи на модерній. Ці авдиції переважно зв'язувано в циклі, як напр. — цикль квартетів Гайдна або Шопенівські авдиції.

У підборі музичного репертуару та його відтворчого рівня наміри Польського Радія не йшли тільки по лінії кожноразових заінтересувань слухачів, але намагалися поглибити музикальність суспільства та запізнати його з найбільш вартісними творами.

Леґка музика.

Багато дбайливости вимагав репертуар легкої музики. Ця царина — на вигляд легка — вимагає всеж великого накладу праці, уваги, зручного опрацювання та відповідної режисерії.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5.25—5.27.

Нім. марка 1·25—1·30, фр. франки 34.90 35·10, шв. франки 171.50—172·50, фунти стерлінги 26·10—26·25, австр. шілінги 98·00—99.50, чеські кор. 19.00—20.00, румлеї 26·00—28.00, італ. ліри 33.50—35.50.

Золото: Доляри 9.02—9.07, Рублі 4.75—4·85, Фр. франки 34.40—34·80, Корони 36·20—36·80, Дукати 83.00—83·50; 1 грам золота 5.93.

Срібло: Корони 0.28, Рублі 1.20, Фльорени 0.70; 1 гр. срібла 7—8 сот.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 23-го січня п. р. кооператива платив за: франко Львів.

1 кг.	масла десерового бльокового без опакування . .	2·50 зол.
1 кг.	масла десерового в бочках враз з опакуванням	2,54·50 „
1 кг.	масла дес. експорт. враз з експортовим опакуванням дає зачет по . .	2·60 „
1 л.	молока від 28. XII. 1935	0·14 „
1 л.	сметани	0·75 „
1 к.	яєць	3·80 „

Тенденція на масло вдержана на молоко і сметану слаба, на яйця знижкова.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.